

KUINKA HUOMIOIDA VILJELIJÖIDEN MOTIVAATIOT KAUPUNKIVILJELYALUEIDEN SUUNNITTELUSSA?

Tavoite

Monissa Euroopan maissa kaupunkiviljelyn suosio ja siten kysyntä viljelypalstoille on kasvussa. Palstoja hallinnoivat virkamiehet tai puutarhayhdistykset käsittelevät jonotuslistoja, joilla kaupunkilaiset saattavat joutua odottamaan useita vuosia palstan vapautumista. Kysynnästä johtuen paikalliset viranomaiset yhdessä kaupunkisuunnittelijoiden ja maisema-arkkitehtien kanssa pyrkivät sisällyttämään viljelyalueita kaupunkien kehityssuunnitelmiin.

Kehityssuunnitelmia laatiessa on tärkeää huomioida että viljelijöiden motivaatiot ja odotukset vaihtelevat suuresti.

Koska tiivistyvien kaupunkien tilankäyttöön kohdistuu viljelyalan lisäksi muitakin kehityspaineita, on tärkeää että uudet viljelyalueet suunnitellaan toimiviksi, viljelijöiden motivaatiot huomioon ottaen. Huolellisen suunnittelun avulla voidaan lisäksi panostaa toimintoihin, jotka tarjoavat hyötyä ja iloa myös muille kaupunkilaisille.

Myöskään jo olemassa olevien viljelyalueiden potentiaalia ei ole aina hyödynnetty parhaalla mahdollisella tavalla. Viljelymotivaatioiden ymmärtäminen auttaa saamaan viljelyalueista toimivampia ja saa ne vastaamaan paremmin viljelijöiden odotuksia.

Tämän tietolehtisen tavoitteena on osoittaa kuinka tärkeää on huomioida viljelijöiden motivaatiot ja odotukset viljelyalueiden suunnitteluprosessien yhteydessä.

Kuva 2 - Pla Buits kaupunkiviljelmä, Barcelona. Kuva: Carolina Villar

Kuva 3 - Perinteinen perhepuutarha.
Kuva: Jeanne Pourias.

Vinkkejä kaupunkisuunnittelun ammattilaisille

Viljelijöiden motivaatiot ja taustasyöt viljelyyn muuttuvat ajan kuluessa henkilökohtaisen kiinnostuksen ja tarpeiden, sosiaalisen aseman, kulttuuritaustan sekä ulkoisten olosuhteiden, kuten talouskriisien tai ympäristökatastrofien vaikutuksesta.

Viljelyn päämotivaatiot ovat:

Ruonan tuotanto ja suvereniteetti

Viljelijät hakevat itse-tuotettua, korkealaatuista ja edullista ruokaa.

“En ole koskaan nähnyt kaupassa sellaista kaalia, jonka kasvatimme itse! No ehkä joskus, mutta se on todella harvinaista” (Kaupunkiviljelijä Pariisista).

Psyykinen ja fyysinen terveys

Puutarha koetaan paikkana, jossa voi levätä ja kuntoilla.

“Se tuo todella paljon elämänlaatua. Kun tulee töistä väsyneenä ja stressaantuneena, voi vain käydä makaamaan nurmikolle ja kokea ihan toisenlaisen maailman” (Kaupunkiviljelijä Oslost).

Osallisuus ympäristöasioihin sekä poliittiseen ja taloudelliseen kaupunkielämään

Viljelypalstat nähdään kollektiivisena potentiaalina elävöittää tyhjiä alueita.

“Paikka, jossa voimme luoda toimintaa, ei puisto, jossa on mahdollista vain miettiä toimintaa” (Kaupunkiviljelijä Barcelonasta).

Sosio-kulttuuristen siteiden solmiminen

Viljelyalueiden uskotaan vahvistavan yhteisöllisyyttä ja asuinalueen sosiaalista koheesiota.

“Kyse ei ole pelkästään ruoan kasvattamisesta, vaan myös kohtaamisista ihmisten kanssa...” (Kaupunkiviljelijä Pariisista).

Oppiminen, kouluttaminen ja tietojen vaiho

Viljelyalueet nähdään paikkoina, joissa tapahtuu oppimista sekä tiedon jakamista eri taustoista tulevien ja eri-ikäisten ihmisten kesken.

“Tulin tänne usein lastenlasteni kanssa näyttääkseni heille mistä pavut tulevat” (Kaupunkiviljelijä Barcelonasta).

Rentoutuminen, harrastaminen ja itsensä toteuttaminen

Viljelijät nauttivat ulkoilusta, luontokosketuksesta ja mielekkästä vapaa-ajan viettotavasta.

“Tässä paikassa tunnen olevani elossa, elämä tuntuu elämisen arvoiselta” (Kaupunkiviljelijä Nitrasta).

Lisätietoja

Hyödyllisiä linkkejä

<http://www.urbanallotments.eu/>

Lähteitä

Calvet-Mir, L., March, H., Nordh, H., Pourias, J., Čakovská, B. Motivations behind urban gardening: “Here I feel alive”. In: Bell, S. et al. (2016) Urban Allotment Gardens in Europe. London: Routledge. 320-341

Pourias, J., Aubry, C., & Duchemin, E. (2016). Is food a motivation for urban gardeners? Multifunctionality and the relative importance of the food function in urban collective gardens of Paris and Montreal. *Agriculture and Human Values*, 33(2), 257-273. <http://doi.org/10.1007/s10460-015-9606-y>

Camps-Calvet M., Langemeyer J., Calvet-Mir L., Gómez-Baggethun E., March H. 2015. Sowing resilience and contestation in times of crises: The case of urban gardening movements in Barcelona. *Partecipazione e Conflitto*. The Open Journal of Sociopolitical Studies 8(2): 417-442

Kuva 4 - Ruoan tuotantoon keskittyvä viljelyalue. Maria Bíhuňová and Barbora Čakovská

Kuva 5 - Etterstadin siirtolapuutarha, Oslo, Norja. Kuva: Helena Nordh

Viesti suunnittelijoille

Ennen suunnitteluprosessin alkua...

- Huomioi, että palstojen tilallinen rakenne vaikuttaa niiden käyttöön. Palstat suunnitellaan usein neliön tai suorakaiteen muotoisiksi, mutta kolmion muotoiset palstat voisivat mahdollistaa kolmioiden kärkeen yhteisen työkaluvajan tai yhteistilan viljelijöille.
- Palstojen täytyisi sallia moninaisten viljelymotivaatioiden toteuttaminen.
- Viljelymotivaatioiden ymmärtäminen on paras keino taata että viljelyalue on sopivanlainen viljelijöille ja asuinalueen tarpeisiin.
- Viljelyalueiden tulisi olla riittävän joustavia, jotta ne voivat mukautua väistämättömiin muutoksiin yksittäisten viljelijöiden ja viljelyryhmien motivaatioissa sekä laajempiin yhteiskunnan kehitystä koskeviin odotuksiin.

Vinkkejä viljelyalueen suunnittelijoille

- Osallista viljelijöitä aktiivisesti suunnittelu- ja käynnistysprosessiin.
- Tutustu tuleviin viljelijöihin, kartoita heidän motivaatioitaan ja odotuksiaan.
- Jos et tiedä keitä tulevat viljelijät ovat, jututa jonkin vastaavan viljelyalueen viljelijöitä.

- Hyödynnä erilaisten kaupunkiviljelmien kirjoa ja hae inspiraatiota (ulkomaisista) esimerkeistä: siirtolapuutarhoista, yhteisöviljelmistä, koulupuutarhoista.
- Tarjoa erityyppisiä palstoja samalla alueella. Eri kokoiset palstat mahdollistavat erilaisten ihmisten osallistumisen viljelyyn: joillakin on enemmän taitoja ja aikaa huolehtia isosta palstasta, toisille riittää pieni palsta. Yhteiset palstat saattavat olla hyvä vaihtoehto aloittelijoille, jotka ovat epävarmoja taidoistaan, kun taas toiset haluavat mieluummin oman palstan.
- Jätä tilaa myös muille käytöille: grillipaikat, piknikit tai muut aktiviteetit kohottavat viljelyalueen yhteishenkeä.
- Älä tyylittele liikaa: viljelijät tekevät itse palstoista omannäköisiä.
- Tee viljelyalueesta mahdollisimman avoin ja helposti lähestyttävä ja pohdi etukäteen mahdollisia esteitä, jotka rajoittaisivat joitain ihmisiä viettämästä aikaa alueella. Esimerkiksi kohotetut viljelyalustat ja esteettömät wc:t helpottavat liikuntarajoitteisten osallistumista ja liikkumista alueella.

Lisätietoja

Tapaustutkimus

The Jardin des Bordes on viljelyalue "La Plaine des Bordes" -puistossa Chennevières-sur-Marnen läheisyydessä Pariisin kaupunkiseudulla. Vuonna 2004 perustettu viljelyalue tarjoaa monen kokoisia yhteisiä ja omia palstoja. Yksi yhteisistä palstoista toimii opettelualustana aloittelijoille. Työkaluvajat ovat yhteisiä ja alueella on yhteiskäytössä olevia tiloja, kuten mökki ja nurmialue, joissa viljelijät voivat tavata toisiaan ja järjestää tapahtumia.

Kuvat 6 & 7 - Jardins des Bordes - Kaava ja valokuva. Kuva: AC Daniel

KIRJOITTAJAT

Jeanne Pourias¹, UMR SAD-APT AgroParisTech – INRA, France

Barbora Čakovská, Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovakia

Hug March, Internet Interdisciplinary Institute (IN3), Universitat Oberta de Catalunya, Spain

Helena Nordh, The Norwegian University of Life Sciences, Aas, Norway

Laura Calvet-Mir, IN3, Universitat Oberta de Catalunya | ICTA, Universitat Autònoma de Barcelona, Spain

¹vastaava kirjoittaja: jeanne.pourias@agroparistech.fr

käännös: Krista, Willman Tampereen yliopisto, krista.willman@uta.fi

INFO SARJA | NUMERO 1 V. SUOMI | E-JULKAISUN PVM: 01.12.2016

COST (European Cooperation in Science and Technology) on Euroopan unionin yhteistyö- ja tutkimusverkostomalli. Sen tavoitteena on mahdollistaa tieteellisiä ja teknologisia läpimurtoja ja johdattaa uudenlaisiin toimintatapoihin ja tuotteisiin sekä osallistua eurooppalaisen tutkimuksen ja innovaatiokehityksen vahvistamiseen.

www.cost.eu

EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti 2020 tukee COST:ia

Kiitokset

Tämä tietolehtinen perustuu COST Action TU1201 Urban Allotment Gardens in European Cities -verkoston työhön, jota on tukenut COST (European Cooperation in Science and Technology)

www.urbanallotments.eu

Liity mukaan Urban gardens in Europe -ryhmään

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>